

Plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier

Mariehemsskolan

Läsår 22/23

Innehållsförteckning

Grunduppgifter	2
Skolans vision	2
Hur och av vilka planen har utarbetats	2
Implementering av planen	2
Ansvarsområden	2
Planens giltighet	3
Ansvarig för planen	3
Lagar och styrdokument	4
Definitioner	4
Diskriminering	4
Kränkande behandling	5
De sju diskrimineringsgrunderna	5
Repressalier	7
Organisation av likabehandlings- och trygghetsarbetet	8
Utvärdering läsåret 21/22	11
Kommande läsårs främjande arbetet 22/23	13
Kommande läsårs förebyggande arbete 22/23	18
Kartläggning och analys	18
Förebyggande aktiva åtgärder för de identifierade riskområdena	18
Åtgärdande insatser och dokumentation	20
Riktlinjer	20
Umeå kommuns rutiner vid misstanke om trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar	20
Mellan elever	20
Mellan personal och elever	21
Anmälan till annan myndighet (t.ex. socialtjänsten eller polisen)	21

Grunduppgifter

Skolans vision

Genom trygghet, samarbete och mångfald når vi framåt.

Hur och av vilka planen har utarbetats

Planen har sin utgångspunkt i de styrdokument som finns under rubriken lagar och styrdokument. Planen har utarbetats av all personal samt elever på skolan och sammanställts av rektor samt likabehandlingsgruppen vid Mariehemsskolan. Sammanställningen har sedan gått ut till elevhälsoteamet, arbetslag och elevråd.

Implementering av planen

- till skolans personal på APT/ Arbetslagsmöten
- till ny personal av rektor vid anställningstillfället samt av likabehandlingsgruppen
- till vårdnadshavare via hembrev att den finns tillgänglig på Unikum samt vid vårdnadshavarmöten och skolråd att ta del av samt lämna synpunkter på.
- till skolans elever via klasslärare och hålls levande genom aktivt arbete i elevrådet, klasserna och på fritidshem.
- till städ- och kökspersonal i skolan, samt modersmåls lärare av rektor.

Ansvarsområden

Rektor:

Ytterst ansvarig och ska leda och fördela arbetet vid diskriminering/trakasserier/kränkningar/ärenden. Rektor ansvarar även för likabehandlingsgruppen, elevrådet och att åtgärder planeras och följs upp samt att utfallet av det förebyggande arbetet för att främja att riskområdena undanröjs.

Elevhälsan:

Stötta elever som på olika sätt känner sig utsatta.
Handleda personal i frågor som rör likabehandling.

Likabehandlingsgruppen:

Aktivt bidra till det främjande och förebyggande arbetet.
Kan på uppdrag av rektor utreda om eventuella kränkningar/diskriminering/trakasserier förekommit. Likabehandlingsgruppen ansvarar för att göra rutinerna i planen kända för ny och gammal personal i sina arbetslag.

Pedagoger och annan skolpersonal:

Ska följa skollagen och ordningsreglerna.
Ifrågasätter och reflekterar över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och strävar efter likabehandling.
Ingriper, anmäler incidenter, utreder, dokumenterar och vidtar skyndsamt åtgärder då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling misstänks/upptäcks.
Jobbar ständigt främjande och förebyggande med skolans värdegrund.

Elever:

Ska vara delaktiga i skolans likabehandlingsarbete, samt påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer direkt eller indirekt på skolan.
Ska följa skolans ordningsregler.

Vårdnadshavare:

I enlighet med skolans plan påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer direkt eller indirekt på skolan.

Planens giltighet

2022-11-01 - 2023-10-31. En ny likabehandlingsplan upprättas varje år.

Ansvarig för planen

Rektor Malin Karlsson

Lagar och styrdokument

Skolans värdegrundsarbete regleras av flera lagar och förordningar, dessa är:

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen kap 5 (trygghet och studiero) samt kap 6 (åtgärder mot kränkande behandling)
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22)
- Förordningen (2006:1083) om barns/elevs deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling
- Barnkonventionen

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Lagen förbjuder sex former av diskriminering. De olika formerna är:

Direkt diskriminering

När någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. För att det ska räknas som diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om en händelse är diskriminering beror alltid på den enskilda situationen. Missgynnande är om någons handlande, beslut eller beteende får en negativ följd för någon annan, dvs. en skada, nackdel eller ett obehag. Det spelar ingen roll om det finns en avsikt att missgynna eller inte; det är effekten eller resultatet som avgör om det är ett missgynnande. Ett exempel kan vara att en förskola inte tar in fler pojkar p.g.a. att det redan finns en överrepresentation av det könet.

Indirekt diskriminering

När det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med visst kön, viss könsidentitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Då kan regeln vara diskriminerande, trots att det är samma regel som tillämpas för alla. Exempel kan vara att det serveras samma mat till alla elever även om det p.g.a. religiösa eller allergiska skäl behövs alternativ mat.

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte genomför skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet eller integritet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan till exempel handla om kommentarer, gester eller utfrysning. De kan vara både psykiska, fysiska, verbala och ske genom sociala medier.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara ovälkommen beröring eller närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Instruktioner att diskriminera

Till exempel när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning att diskriminera någon.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är handlingar som kränker barns eller elevers värdighet. Kränkande behandlingar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta, likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis mobil och på nätet. Kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, uteslutning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Det kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga någon annan en skada eller obehag. Ordet mobbning används inte längre i samma utsträckning som tidigare eftersom definitionen av kränkande behandling även täcker mobbningsbegreppet.

De sju diskrimineringsgrunderna

Kön

Lagen definierar kön som att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Exempel: Ett av barnen blir retad för att han är den enda av killarna som går i dansgrupp.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr. Förbudet mot diskriminering av personer med könsöverskridande identitet eller uttryck avser att skydda de som ofta brukar kallas ickebinära. Det är ett paraplybegrepp för personer som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck.

Exempel: Ett barn blir trakasserat eller ifrågasatt för att den vill bli kallad hen istället för det pronomen den tilldelades vid födsel.

Etnisk tillhörighet

Etnisk tillhörighet är en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de

nationella minoriteterna såsom samer, judar, tornedalsfinnar, finlandssvenskar och romer. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering. Etnisk tillhörighet handlar om hur du identifierar eller uppfattar dig själv. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter utifrån sin bakgrund och sin individuella historia.

Exempel: Ett av barnen är same och blir trakasserad då den använder sin kolt i skolan.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Exempel: Ett av barnen är med i Pingstkyrkan. Hen blir ofta retad för det av några kompisar. De säger att de skämtar men hen tycker inte att det är roligt.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Det kan vara till följd av en skada, sjukdom eller vara medfött. Det är något som en person har, inte något som en person är. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening.

Bristande tillgänglighet kan utgöra diskriminering när en verksamhet inte gör tillräckligt för att en person med funktionsnedsättning ska kunna få tillgång till eller delta i verksamheten. Vad som är tillräckligt bedöms bland annat utifrån hur andra lagar reglerar tillgänglighet och hur den enskilda situationen ser ut. Förbudet ska bidra till att öka tillgängligheten i samhället så att människor med funktionsnedsättning kan delta på likvärdiga villkor.

Exempel: Ett av barnen får ofta höra av andra barn att hen är en ADHD-unge som inte kan sitta stilla och alltid stör. Hen blir väldigt ledsen.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell eller bisexuell läggning. Förbudet mot diskriminering gäller alla dessa tre sexuella läggningar.

Exempel: En av eleverna har två pappor och när det uppmärksammades utslöts hen av de andra eleverna. De vill inte vara i samma grupparbete eller sitta bredvid hen i klassrummet.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering. Vilken ålder som är norm kan skilja sig åt i olika sammanhang. De flesta som blir utsatta för diskriminering som har samband med ålder är oftast antingen yngre eller äldre.

Exempel: Hen har en äldre mamma och de andra barnen trakasserar hen för att hen inte har någon mamma, bara en mormor.

Repressalier

Det finns ett förbud mot repressalier i diskrimineringslagen (Diskrimineringslagen 2 kap 18§). Den som vill påtala eller anmäla diskriminering ska kunna göra det utan att behöva oroa sig för negativa konsekvenser. Därför innehåller diskrimineringslagen ett så kallat repressalieförbud, som skyddar den som påtalat eller anmält diskriminering från att bli bestraffad. Repressalier innebär att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling, som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält diskriminering.

Organisation av likabehandlings- och trygghetsarbetet

Mariehems skolans arbete för trygghet i skolan utgår från skolans styrdokument samt vår skolas förutsättningar och aktuella behov. Målet är att alla elever ska kunna känna trygghet och delta på likvärdiga villkor i all verksamhet. Deltagandet ska ske i en trygg miljö fri från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier.

All personal agerar och markerar direkt, utifrån våra rutiner när de får kännedom om att kränkning eller trakasserier har förekommit.

Skolan har ett **elevhälsoteam** (EHT) som träffas regelbundet och består av rektor, specialpedagog, speciallärare, kurator, skolsköterska, socialpedagog samt skolpsykolog. Syftet med EHT-teamets arbete är att planera främjande och förebyggande arbete, fortlöpande kartlägga, besluta om, följa upp och utvärdera stödåtgärder, som behövs på individ- och gruppnivå för elever och personal.

De som tillhör skolans elevhälsoteam presenteras i alla klasser i början av höstterminen genom att hela eller delar av teamet gör klassrumsbesök.

Skolan har en **likabehandlingsgrupp** som träffas varje vecka och består av representanter från skolans alla stadier, samt socialpedagog och rektor. Att ha representation från alla verksamheter är av stor vikt, så att arbetet med likabehandling och mot kränkande särbehandling blir tydligt och väl känt på skolan. Gruppens främsta uppgifter är att bidra aktivt till det främjande och förebyggande arbetet. Gruppen samordnar även utvärderingar och uppföljningar av mål och aktiviteter, samordning kring nya planer samt stöttade kring åtgärdande insatser. Likabehandlingsgruppen arbetar tillsammans med EHT för att aktualisera och levandegöra frågor om trygghet.

Likabehandlingsgruppen läsåret 22/23 består av:

Malin Karlsson	(rektor)	malin.karlsson@umea.se
Sandra Blom	(socialpedagog)	sandra.blom@umea.se
Lina Walheim	(4-6)	lina.walheim@umea.se
Gustav Wågström	(1-3, fritids)	gustav.wagstrom@umea.se
Christina From	(fritids)	christina.from@umea.se
Lotta Berglund	(fsk)	lotta.langstrom@umea.se

Ordningsregler

Skolans ordningsregler är gemensamt framtagna av elever och personal. De sitter uppsatta väl synligt i samtliga klassrum och implementeras hos eleverna genom en presentation samt arbete med "Veckans ordningsregel".

På ett klassråd i mitten av VT22 diskuteras årets ordningsregler och konsekvenser, varpå förslag på förändringar tas fram. Förslagen lämnas till elevrådet, som bearbetar dem och tar fram ett utkast för kommande läsårs nya ordningsregler och konsekvenser. Utkastet diskuteras med personal samt på skolråd innan de nya ordningsreglerna fastställs av rektor.

Ordningsregler på Mariehemsskolan 22/23

Vi har alltid ett gott bemötande

- Vi visar hänsyn och respekt för varandra. Vi har nolltolerans mot kränkningar och mobbning.

I klassrummet

- Vi är i tid till skolan och till lektioner.
- Vi ger varandra arbetsro och bidrar till en lugn miljö.
- Vi har mobilfria skoldagar.
- Vi går hem efter sista lektionen eller efter avslutningstiden på fritidshemmet.

Korridorer

- Vi går i korridorerna.
- Vi visar respekt för pågående lektioner.
- Vi hänger upp våra ytterkläder på vår krok, lägger upp kläder på hylla och ställer våra skor på skohyllan.

Raster och fritidshemstid ute på skolgården

- Vi är ute på rasterna oavsett väder.
- Vi stannar på skolans område under skoltid och fritidshemstid.
- Vi har alltid hjälm på snökullen i UGGLEPARKEN, på isplanen, när vi åker skateboard, kickbikes eller inlines, oavsett ålder/årskurs.
- Vi tar ansvar för vår skolas och varandras saker och miljö.
- Lagspel såsom fotboll och basket ska spelas så att alla kan vara med. Äldre elever är förebilder för de yngre eleverna.
- Vi leker inte våldslekar.
- Det är inte tillåtet att kasta snö.

Lunch och mellis i matsalen

- Vi står lugnt i ledet utanför matsalen och inväntar en vuxen innan vi går in.
- Vi pratar med låg samtalston.
- Vi rör oss lugnt i matsalen.

Idrottshallen

- Omklädningsrummen är bara till för dem som har idrottslektion.
-

När regler bryts

- Närvarande vuxen pratar med berörd elev.
- Har eleven svårt att följa reglerna trots tillsägelse kontaktas ansvarig klasslärare/ fritidsavdelningen för eleven.
- Om händelsen upprepas sker samtal med närmaste pedagog och klasslärare, vårdnadshavare informeras.
- Fortsätter eleven bryta mot någon ordningsregel blir det konsekvens utgående från Skollagens 5 kap. "Trygghet och studiero", "Disciplinära och andra särskilda åtgärder".
- Vid kränkning av annan elev följs rutinen enligt Planen mot kränkande särbehandling och diskriminering.

Utvärdering läsåret 21/22

Föregående års främjande mål och aktiva åtgärder:

- Guider till prorenata läggs upp och all personal ska få tillgång till prorenata
- Månadsbrev till personal införs med info kring den aktuella diskrimineringsgrunden
- Materialbank skapas för alla fokusområden skolan ska arbeta med under läsåret
- Alla klasser samt fritidshem ska arbeta med minst en övning kopplad till månadens diskrimineringsgrund varje månad
- Öka personalens medvetenhet och förståelse kring diskrimineringsgrunderna genom att diskutera case på APT
- Mariehemsskolans dag införs

Månadsbrev och materialbanken har varit uppskattade av personal. Arbetet med det aktuella månadsfokus har varit olika omfattande i årskurserna. Inför kommande läsår ska mer specificerade mål kring varje diskrimineringsgrund fastställas. En rutin för hur arbetet med diskrimineringsgrunderna under fritidshemstid behöver utarbetas.

Rutinen kring utvärderingen av det främjande arbetet ska förtydligas. Framöver kommer likabehandlingsarbetet ske en gång i månaden på ett arbetslagsmöte och utvärderingsdokumentet ska finnas direktlänkat på skolans hemsida för personalen.

Mariehemsskolans dag var en succé. Målet med aktiviteten var gemenskap och många elever med deras vårdnadshavare dök upp. Det var blandade aktiviteter som erbjöds under eftermiddagen och till kommande år ska vi sikta på att ha ett tema. Temat på Mariehemsdagen kommer gå i enlighet med vår vision och dagen kommer bli "en resa genom världen".

Casediskussionerna har varit uppskattade bland personalen. Det har varit ett bra tillfälle för att utbyta erfarenheter samt träna på förståelsen för skilda uppfattningar/perspektiv.

Det upplevs vara en fortsatt osäkerhet hos personalen kring systemet Prorenata. Under kommande år ska en utbildning i systemet erbjudas.

Kartläggning

Trygghetsvandringen har genomförts digitalt vilket har uppskattas av både personal och elever. Enkäten blev tydligare för eleverna då de såg bilder kopplade till frågan. Sammanställningen blev även tydligare och mer lättöverskådlig. Eventuellt skulle en uppdelning av trygghetsvandringen utifrån klasser eller stadier vara värdefull att göra. De riktade insatserna skulle då eventuellt kunna bli mer precisa.

En uppföljande trygghetsvandring i slutet av läsåret för att se effekter av det förebyggande arbetet kan vara en god idé att införa.

Föregående års förebyggande mål och aktiva åtgärder:

- Matchspel införs för att minska konflikter
- Pingisbordet flyttas till en mer central plats och regler införs
- Raster schemaläggs under fler tider
- Personal får schemalagd rastvärdsskap
- Rastaktiviteter under varje lunchrast måndag till fredag
- Lekförråden stängs
- Dörrarna mellan korridorer hålls stängda
- Arbeta med veckans ordningsregel införs
- Schema till omklädningsrummen förtydligas för personal och elever
- Fler åldersblandade uppstyrda aktiviteter
- Åtgärda toalettås

Fler vuxna ute på rasterna samt att rasterna schemalagts under fler tider har gett god effekt då eleverna visar större trygghet. En rastvärd är placerad vid grusplanen för att kunna döma matcher och finnas lättillgänglig vid fotbollsspel. En rutin för hur fotbollsregler ska hållas och rutinen kring gult/rött kort behöver ses över.

Stängning av lekförråden samt förflyttningen av pingisbordet har lett till färre konflikter. Pingisbordet står centralt och fler rastvärdar kan ha uppsikt över pingisbordet.

De dagliga rastaktiviteterna är uppskattade av eleverna och ger alla elever en möjlighet till roligare raster.

Det fungerar ännu bättre på raster och eleverna visar större trygghet sedan vi infört differentierade raster och entréer, nu även på morgonen efter synpunkter från flera klasser.

Arbetet med veckans ordningsregel har varit uppskattat hos både personal och elever. Implementeringen av reglerna blir tydligare och enklare att hantera för eleverna då fokus ligger på en regel i taget, samt att eleverna får träna på alternativa lösningar då de känner att en regel är svår att hålla.

Personal från förskoleklass har sett en stor skillnad i förändringen av oro hos de yngre eleverna gentemot de äldre. De åldersblandade aktiviteterna som genomförts har gett god effekt och införandet av fadderverksamhet läsåret 22/23 kommer troligen stärka detta ytterligare.

Rutiner och riktlinjer

Rutinerna i vår skola behöver förtydligas och förankras djupare. Målet är att öka kännedom och samsyn kring hantering av anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Vi behöver hitta ett sätt där eleverna känner större delaktighet i upprättandet av ordningsreglerna och dess konsekvenser.

Gemensam utvärdering

Inför kommande läsår behöver arbetet med utvärderingen av planen fördjupas. Utvärderingen behöver lyftas i flera forum, ex klassråd och elevråd för att säkerställa en gemensam utvärdering.

Kommande läsårs främjande arbetet 22/23

Diskrimineringsgrund - Funktionsnedsättning

Främjande arbete:

- Vid alla aktiviteter i skolan ska det erbjudas anpassning så att alla elever ska kunna delta.
- Ta hänsyn till funktionsnedsättning vid schemabrytande aktiviteter.
- Vi arbetar för att öka förståelsen för att vi alla är olika.
- Bildstöd och individuella scheman för att möta individuella behov.
- Samtliga elever har tillgång till Inläsningstjänst.
- Genom att pedagogerna i sin undervisning pratar om och exemplifierar både synliga och osynliga funktionsnedsättningar skapas en större kunskap och förståelse för olika funktionsnedsättningar. Vid val av litteratur finns en ständig tanke om ett varierat utbud vilket främjar olikheter.

Aktiva åtgärder:

- Under oktober månad kommer samtliga klasser och fritids att arbeta mer fördjupat med diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning (månadens fokusområde). Vårdnadshavare görs delaktiga i arbetet genom veckobrev.
- Information kring funktionsnedsättning kommer att skyltas upp i skolan för alla att ta del av.
- Månadsbrev finns tillgänglig för all personal för att öka kompetensen kring diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning.

Ansvarig och genomförande:

Aktiva åtgärder genomförs under oktober 2022, de främjande insatserna sker kontinuerligt. Likabehandlingsgruppen tar fram inspirationsmaterial och skickar ut månadsbrev samt sätter upp information kring funktionsnedsättning i skolans lokaler. All undervisande personal samt fritidspedagoger ansvarar för det aktiva arbetet med eleverna. Utvärdering sker i början av november 2022.

Diskrimineringsgrund - Ålder

Främjande arbete:

- Fadderverksamhet
- Åldersblandade grupper vid temadagar

Aktiva åtgärder:

- Under november kommer samtliga klasser och fritids att arbeta fördjupat med diskrimineringsgrunden ålder (månadens fokusområde). Vårdnadshavare görs delaktiga i arbetet genom veckobrev.
- Barnrättsveckan 14-20 november
- Månadsbrev finns tillgänglig för all personal för att öka kompetensen kring diskrimineringsgrunden ålder.

Ansvarig och genomförande:

Aktiva åtgärder genomförs under november 2022, de främjande insatserna sker kontinuerligt. Likabehandlingsgruppen tar fram inspirationsmaterial, planering för barnrättsveckan samt skickar ut månadsbrev. All undervisande personal samt fritidspedagoger ansvarar för det aktiva arbetet med eleverna. Utvärdering sker i början av december 2022.

Sexuella trakasserier

Främjande arbete:

- All personal arbetar aktivt för att alla elever ska känna sig trygga på skolan och är uppmärksamma på situationer där elever riskerar att utsättas.
- Varje individs upplevelse av sexuella trakasserier tas på allvar av all personal.
- All personal ser till att eleverna är trygga på rasterna genom att observera och ingripa när någon bryter mot skolans regler.

Aktiva åtgärder:

- Under december kommer samtliga klasser och fritids att arbeta fördjupat med ämnet sexuella trakasserier (månadens fokusområde). Vårdnadshavare görs delaktiga i arbetet genom veckobrev.
- Månadsbrev finns tillgänglig för all personal för att öka kompetensen kring sexuella trakasserier.
- Exempelvis använda Stopp! Min kropp! utvecklat av Rädda Barnen för att stärka elevernas förmåga att värna sin kroppsliga integritet gentemot vuxna och andra elever.

Ansvarig och genomförande:

Aktiva åtgärder genomförs under december 2022, de främjande insatserna sker kontinuerligt. Likabehandlingsgruppen tar fram inspirationsmaterial och skickar ut månadsbrev. All undervisande personal samt fritidspedagoger ansvarar för det aktiva arbetet med eleverna. Utvärdering sker i början av januari 2023.

Kränkande behandling

Främjande arbete:

- Genomföra klassråd och elevråd där kamratskap och kränkningar behandlas.
- Ändamålsenliga gruppammansättningar och bestämda platser i exempelvis matsal, klassrum och vid samlingar.
- Rastvärdar som bär gula västar och är aktiva och synliga på rasterna.
- Kontinuerligt ledda rastaktiviteter av fritidspersonal.
- Skolpersonal reagerar på kränkningar i enlighet med våra rutiner.
- Regelbundna diskussioner om gemensamt förhållningssätt i personalgruppen.
- Fadderverksamhet införs för att öka elevernas trygghet till varandra.
- Tvärgrupper med elever ur olika klasser för att stärka gemenskap och öka trygghet. Ex vid temadagar.

Aktiva åtgärder:

- Öka samsynen i hur vi arbetar i de enskilda fall där kränkningar förekommer bla genom mer kompetensutveckling i vårt system ProRenata.
- Kompetensutveckling av all personal i rutiner kring arbetet med kränkningar genom föreläsning av kommunens likabehandlingsansvariga.
- Vänliga veckan genomförs under februari.

Ansvarig och genomförande:

Rektor och likabehandlingsgruppen ansvarar för de aktiva åtgärderna och all personal ansvarar för det främjande arbetet. Under läsåret 22/23 kommer Elisabeth Dahlgren, elevhälsans jämlikhetsutvecklare, att föreläsa för personalen om kränkande behandling. ProRenata fortbildning sker under ett APT på höstterminen. Utvärderas kontinuerligt samt vid upprättande av ny plan HT 23.

Vänliga veckan ansvarar all personal för att genomföra. Likabehandlingsgruppen tar fram material. Utvärdering sker i slutet av februari/början av mars 2023.

Diskrimineringsgrund - Etnisk tillhörighet

Främjande arbete:

- Ett ständigt arbete med att öka elevernas kännedom och förståelse för alla människors olikheter. Detta sker exempelvis genom att uppmärksamma olika kulturernas nationaldagar genom ändamålsenliga informationskanaler.
- Vi för diskussioner med eleverna, utifrån ålder, mognad och utifrån gruppens förutsättningar om fördomar, samt olika etniska grupper som kan förekomma på skolan, i samhället, i läromedel och media.

Aktiva åtgärder:

- Under februari kommer samtliga klasser och fritids att arbeta mer fördjupat med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet (månadens fokusområde). Vårdnadshavare görs delaktiga i arbetet genom veckobrev.
- Temadag internationella dagen för modersmål

Ansvarig och genomförande:

Aktiva åtgärder genomförs under februari 2023, de främjande insatserna sker kontinuerligt. Likabehandlingsgruppen tar fram inspirationsmaterial och skickar ut månadsbrev. All undervisande personal samt fritidspedagoger ansvarar för det aktiva arbetet med eleverna. Utvärdering sker i början av mars 2023.

Diskrimineringsgrund - Kön

Främjande arbete:

- Motverka traditionella könsroller genom att ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet.
- I olika undervisningssituationer använda slumpmässigt urval, såsom att dra glasspinnar, för att ge alla elever, oavsett kön, möjlighet till lika mycket talutrymme.
- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera vilka fördomar och stereotyper föreställningar som kan förekomma i media eller läromedel.

- Vid val av litteratur som används i arbetet ha en tanke om huvudpersonens identitet utifrån aktuellt åldersstadium och uppmuntra till att olika perspektiv och tolkningar framförs.

Aktiva åtgärder:

- Under mars kommer samtliga klasser och fritids att arbeta mer fördjupat med diskrimineringsgrunden kön (månadens fokusområde). Vårdnadshavare görs delaktiga i arbetet genom veckobrev.

Ansvarig och genomförande:

Aktiva åtgärder genomförs under mars 2023, de främjande insatserna sker kontinuerligt. Likabehandlingsgruppen tar fram inspirationsmaterial och skickar ut månadsbrev. All undervisande personal samt fritidspedagoger ansvarar för det aktiva arbetet med eleverna. Utvärdering sker i början av april 2023.

Diskrimineringsgrund - Könsoverskridande identitet eller uttryck

Främjande arbete:

- Använda ändamålsenliga medier såsom böcker, film och digitalt material.
- Normkritiskt förhållningssätt.
- Använda "vårdnadshavare" i alla kontakter med hemmet.
- Bemöta fördomar med kunskap och sträva efter ett könsneutralt språk.
- I undervisningen behandlas frågor relaterade till hbtq i allt utifrån ålder och lärarens kännedom om vad som passar respektive grupp. Fördomar och stereotypa föreställningar, som kan finnas i samhället, media och läromedel, om människor baserat på sexuell läggning analyseras och diskuteras med eleverna.
- Vi utgår ifrån den upplevda könsidentiteten framför det biologiska eller juridiska könet.
- Vid samtal om ex transpersoner inte använda ordet dom eftersom det uttrycker att det inte skulle finnas någon transperson i rummet. Säg istället "om man är transperson" för att skapa en öppenhet som kan underlätta för elever som funderar över sin könsidentitet.

Aktiva åtgärder:

- Under april kommer samtliga klasser och fritids att arbeta mer fördjupat med diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck (månadens fokusområde). Vårdnadshavare görs delaktiga i arbetet genom veckobrev.

Ansvarig och genomförande:

Aktiva åtgärder genomförs under april 2023, de främjande insatserna sker kontinuerligt. Likabehandlingsgruppen tar fram inspirationsmaterial och skickar ut månadsbrev. All undervisande personal samt fritidspedagoger ansvarar för det aktiva arbetet med eleverna. Utvärdering sker i början av maj 2023.

Diskrimineringsgrund - Religion eller annan trosuppfattning

Främjande arbete:

- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera vilka fördomar och stereotypa föreställningar som kan förekomma i media eller läromedel.
- Olika religioners högtider och traditioner uppmärksammas i undervisningen.

Aktiva åtgärder:

- Under maj kommer samtliga klasser och fritids att arbeta fördjupat med diskrimineringsgrunden religion och annan trosuppfattning. Vårdnadshavare görs delaktiga i arbetet genom veckobrev.

Ansvarig och genomförande:

Aktiva åtgärder genomförs under maj 2023, de främjande insatserna sker kontinuerligt. Likabehandlingsgruppen tar fram inspirationsmaterial och skickar ut månadsbrev. All undervisande personal samt fritidspedagoger ansvarar för det aktiva arbetet med eleverna. Utvärdering sker i början av juni 2023.

Diskrimineringsgrund - Sexuell läggning

Främjande arbete:

- Tillsammans med eleverna analysera och diskutera fördomar och stereotypa föreställningar som kan förekomma i samhället, media och läromedel.
- Vid val av högläsningbok eller arbete med annat berättande innehåll ha en tanke om huvudpersonens identitet utifrån aktuellt åldersstadium och uppmuntra till att olika perspektiv och tolkningar framförs.
- Vuxna reagerar direkt när de hör eller får kännedom om kränkande språkbruk.
- Använda "vårdnadshavare" i kontakt med hemmet.
- Bemöta fördomar med kunskap och sträva efter ett könsneutralt språk.

Aktiva åtgärder:

- Under september kommer samtliga klasser och fritids att arbeta mer fördjupat med diskrimineringsgrunden sexuell läggning (månadens fokusområde). Vårdnadshavare görs delaktiga i arbetet genom veckobrev.
- Arbeta med nya prideflaggan och fördjupa kunskapen kring vad alla delar i prideflaggan står för.

Ansvarig och genomförande:

Aktiva åtgärder genomförs under sep 2023, de främjande insatserna sker kontinuerligt. Likabehandlingsgruppen tar fram inspirationsmaterial och skickar ut månadsbrev. All undervisande personal samt fritidspedagoger ansvarar för det aktiva arbetet med eleverna. Utvärdering sker i början av okt 2023.

Nätkränkningar

Främjande arbete:

- Aktivt samtala och diskutera nätet inom ramen för undervisningen och inkludera nätet i vårt värdegrunds- och likabehandlingsarbete.
- Arbeta åldersanpassat med internet och vilka kränkningar som kan förekomma.
- Rusta eleverna genom undervisning i nätetik, lag och brott, samt språkbruk på nätet.
- Samverka med vårdnadshavare kring elevers situation på nätet, VH-möten, samt informationsbrev och utvecklingsamtal.

Aktiva åtgärder:

- Vi kommer under läsåret att öka personalens och barnens kompetens kring nätkränkningar genom kollegiala samtal, pedagogiska forum samt arbetet med månadens fokusområde.

- Se över frågorna i trygghetsvandringen, så att det som händer på nätet kommer fram.
- Inköp av böckerna om Noelia

Ansvarig och genomförande:

All undervisande personal och rektor. Likabehandlingsgruppen ansvarar för frågor angående nätet i trygghetsvandringen samt tar fram lämpligt material att jobba med. Det främjande arbetet och de aktiva åtgärderna sker kontinuerligt under läsåret. Utvärderas kontinuerligt samt vid upprättande av ny plan HT 23.

Kommande läsårs förebyggande arbete 22/23

Kartläggning och analys

Kartläggningarna syftar till att få kunskap om förekomst av diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och repressalier i vår skola. Resultatet av kartläggningen och den kunskap vi får ligger till grund för skolans fortsatta arbete med förebyggande åtgärder.

Kartläggningsmetoder:

- Alla elever har fått möjligheten att individuellt kartlägga skolmiljön utifrån en digital trygghetsvandring under hösten 2022 samt analyserat resultatet och diskuterat åtgärdsförslag på klassråd. All personal har fått möjlighet att diskutera åtgärdsförslag på avsatt mötestid.
- Alla klasserna har diskuterat och varit delaktiga i framtagandet av skolans ordningsregler under hösten 2022. Analys har skett med elevrådet under hösten 2022.
- Likabehandlingsgruppen har analyserat inkomna incidentrapporter.

Kartläggningen och analyserna visar att våra identifierade riskområden är följande:

- konflikter på grusplanen under fotbollsspel
- ibland otydligt för eleverna vilka vuxna som har rastvärdsskap
- hög ljudnivå och spring i korridorer, konflikter kan uppstå
- hög ljudnivå i matsalen
- trängsel och konflikter i matkän
- otryggt i omklädningsrummen
- ofräscha toaletter
- yngre elever känner viss oro kring de äldre eleverna

Förebyggande aktiva åtgärder för de identifierade riskområdena

Likabehandlingsgruppen och rektor ansvarar att följa upp de aktiva åtgärderna kontinuerligt under året samt att planera upp riktade insatser. Elevrådet inkluderas i detta arbete. Utvärdering sker i slutet av läsåret med all personal samt elever.

Konflikter på grusplanen under fotbollsspel

Grusplanen delas upp i två delar där ena halvan är till för fritt spel och den andra för matchspel där en domare kommer att finnas. Användandet av gult/rött kort kommer implementeras.

Ansvar: rektor, likabehandlingsgruppen samt rastvärdar. **När:**VT22

Raster

Rastaktiviteter erbjuds under lunchrasterna måndag till fredag. **Ansvar:** fritidspedagoger. **När:** varje skoldag.

Mer personal ute på rasterna. Ett tydligt rastvärdsschema med namn, tid och område finns tillgänglig för all personal samt sitter uppe i personalrummet. **Ansvar:** rektor samt berörd personal. **När:** start okt 22.

All personal som har rastvärdsskap bär en gul väst. **Ansvar:** berörd personal. **När:** start okt 22.

Korridorer

Mer personal i korridorerna. Alla pedagoger ser till så att den klassen man arbetade med innan rast/lunch kommer ut. Pedagogerna stannar kvar i korridoren tills hela klassen tagit sig ut på rast/lunch. **Ansvar:** alla pedagoger. **När:** start nov 22.

Förtydligande kring förhållningssätt i korridorer sätts upp och arbetas med.

Ansvar: Likabehandlingsgruppen. **När:** HT22

Ljudnivå matsalen

De elever som äter sist på sin plats hänger upp stolarna. **Ansvar:** klasslärare samt elever. **När:** start nov 22.

Klockorna ska fixas. **Ansvar:** vaktmästare. **När:** nov 22.

Förtydligande för eleverna innan de går in vilka tider som gäller i matsalen. **Ansvar:** klasslärare. **När:** start nov 22.

Möblering i matsalen ska ses över; avskärmningar med skärmväggar kan behöva göras. **Ansvar:** rektor. **När:** kontinuerligt under läsåret.

Implementering av tecken som betyder "sänk ljudnivån". **Ansvar:** all personal och elever. **När:** under slutet av HT22 diskuteras förslag till tecken på klassråd och lämnas vidare till elevrådet där beslut tas.

Trängsel och konflikter i matkön

Alla har en bestämd plats i matsalskön för att förebygga konflikter och trängsel. Pedagoger ska sträva efter att släppa in elever i matsalen i mindre grupper.

Ansvar: klasslärare. **När:** start nov 22.

Otryggt i omklädningsrum

Skärmväggar ska sättas upp. **Ansvar:** rektor. **När:** HT22

Tydliga ombytesscheman finns uppsatta på dörrarna till omklädningsrummet.

Ansvar: idrottslärare. **När:** HT22

Ofräscha toaletter

Årskurstoaletter införs. Varje årskurs ansvarar för sina toaletter och har möjlighet att dekorera toaletterna för ökad trivsel. **Ansvar:** klasslärare samt elever. **När:** årskurstoaletter införs under HT22, arbetet för ökad trivsel sker kontinuerligt under läsåret.

Oro kring äldre elever

Fadderverksamhet införs. **Ansvar:** Likabehandlingsgruppen samt klasslärare. **När:** minst 60 min gemensam tid/månad

Veckans ordningsregel

Fortsatt arbete med veckans ordningsregel då det upplevs ha gett god effekt.

Ansvar: Likabehandlingsgruppen. **När:** kontinuerligt varannan vecka.

Åtgärdande insatser och dokumentation

Riktlinjer

Alla elever på Mariehemsskolan ska uppleva en trygg skolmiljö. All personal på skolan arbetar mot att alla former av diskriminering och kränkningar förhindras. Nolltolerans råder mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier. Alla på skolan, elever som personal, ska respektera varandra utifrån varje individs unika person.

Umeå kommuns rutiner vid misstanke om trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar

Mellan elever

1. Elev som känner sig trakasserad, sexuellt trakasserad, kränkt eller upplever att någon annan elev blir trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt kan ta kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende till.
2. Den vuxne värderar inte händelsen i detta läge utan lyssnar endast in berättelsen.
3. Den vuxne som upptäcker/får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för trakasserier/sexuella trakasserier/kränkningar informerar rektor och gör en anmälan i verksamhetssystemet Prorenata skyndsamt. För att det ska komma till huvudmannens kännedom måste rektor lägga till jämlikhetsutvecklare till ärendet.
4. En utredning initieras skyndsamt av den som upptäckt/fått kännedom om händelsen. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Utredningen bör innehålla enskilda samtal med de elever som är inblandade i händelsen så att dessa får redogöra för sin uppfattning av det inträffade.
5. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådant fall vilka åtgärder. Rektor beslutar också vem som ska se till att de beslutade åtgärderna utförs.
6. Vårdnadshavare till de elever som är inblandade i händelsen informeras skyndsamt genom samtal om möjligt samma dag som händelsen ägt rum.
7. Uppföljningssamtal sker med inblandade eleverna inom en vecka. Enskilda samtal eller i de fall det anses lämpligt samtal i grupp. Vid behov sker ytterligare uppföljning.
8. Fokus ska ligga på den utsattes situation. Samtalen ska ske i god dialog där det tydligt framgår att den aktuella händelsen inte är acceptabel utifrån skolans värdegrund. Återkommande uppföljande samtal görs. Den/de elever som kränkt ska ges möjlighet att uttrycka sig hur de kan agera framöver för att inte en kränkning ska uppstå.
9. Dokumentation avseende utredning, åtgärder och uppföljning sker löpande i verksamhetssystemet Prorenata.
10. Om händelsen hade kunnat leda till ohälsa/skada (tillbud) eller ohälsa/skada uppstått ska händelsen anmälas till arbetsmiljöansvarig rektor via Stella, Umeå Kommuns rapporteringssystem för arbetsmiljö händelser. Rektor ansvarar för att utreda händelsen och vidta åtgärder i arbetsmiljön för att förebygga att liknande händelser inte uppstår

igen. Tillbud och skador för personal och elever från förskoleklass och uppåt som bedöms vara allvarliga ska rektor enligt Arbetsmiljölagen snarast anmäla till Arbetsmiljöverket.

11. Vid upprepade händelser kan likabehandlingsgruppen medverka för att stävja den uppkomna situationen.

Mellan personal och elever

Då utreder, åtgärdar, följer upp och dokumenterar alltid rektor ärendet.

1. Elev/vårdnadshavare/personal tar kontakt med någon anställd på skolan som man har förtroende för och informerar om att man misstänker att en elev har blivit diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av vuxen.
2. Den vuxne värderar inte händelsen i detta läge utan lyssnar in berättelsen.
3. Den vuxne som fått kännedom om att en elev kan ha blivit diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av personal informerar rektor muntligt och/eller gör en anmälan i verksamhetssystemet Prorenata samma dag. För att det ska komma till huvudmannens kännedom måste rektor lägga till jämlikhetsutvecklare till ärendet.
4. Vårdnadshavare till elever som är inblandade i händelsen informeras.
5. Närmaste chef påbörjar en utredning med att objektivt kartlägga vad som har skett. Syftet är inte, i detta läge, att utreda skuldfrågan. Kartläggningen ska påbörjas skyndsamt genom samtal med berörda. Vid behov av stöd i detta arbete kontaktas för- och grundskolechef och/eller personalfunktionen.
6. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Konstateras brister i anställningen ska utredning och åtgärder genomföras i enlighet med gällande riktlinjer för brister med koppling till anställningsavtalet samt gällande delegation. Dokumentation ska ske i systemstödet Novi. Läs mer och följ rutin Brister kopplat till anställningsavtalet.
7. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådana fall vilka åtgärder.
8. Vårdnadshavare till elever som är inblandade i händelsen informeras.
9. Rektor genomför uppföljningssamtal med aktuell elev/vårdnadshavare/personal inom en vecka. Vid behov sker ytterligare uppföljning.
10. Utredning, bedömning och vidtagna åtgärder ska dokumenteras av ansvarig

Anmälan till annan myndighet (t.ex. socialtjänsten eller polisen)

Om någon begår ett brott i skolan är det rektor som får ta ställning till om man ska göra en polisanmälan. Personalen i skolan har också en viktig roll i att upptäcka när barn far illa eller när det finns risk för det. När det finns en misstanke om att ett barn far illa har huvudmannen och personalen i skolan en skyldighet att göra en anmälan till socialnämnden. Med barn avses här alla under 18 år. *Källa: 5 kapitlet 21 § skollagen och 14 kapitlet 1 § socialtjänstlagen.*

Kontaktuppgifter

Rektor

malin.karlsson@umea.se

Specialpedagog

ulrike.adler@umea.se

Speciallärare

kristina.kagstrom@umea.se
annakarin.backlund@umea.se

Socialpedagog

sandra.blom@umea.se

Skolsköterska, elevhälsan

johanna.lund@umea.se

Skolkurator, elevhälsan

erika.aberg.2@umea.se

Skolpsykolog, elevhälsan

Johan Långström (kontakt sker via rektor)

Mentor:

Förskoleklass

john.rampling@umea.se
lotta.langstrom@umea.se

Åk 1

rickard.wedin@umea.se

Åk 2

alexandra.lindqvist@umea.se
karin.olvsson@umea.se

Åk 3

johanna.bystedt@umea.se

Åk 4

lina.walheim@umea.se
patrik.markstrom@umea.se

Åk 5

laura.stenman@umea.se
ewa.hansson@umea.se

Åk 6

julia.forsgren@umea.se
madeleine.haage@umea.se

Fritids:

Förskoleklass

070-611 18 53

Solskenet åk 1

070-611 18 69

Regnbågen

070-611 17 58
090-165618

Solskenet åk 3

070-611 18 62

Klubben

070-611 15 47